

Український ВІСНИК

Часопис Союзу Українців Румунії. Рік видання XXVIII. № 1-2 (січень) 2021

Прочитайте:

- ❖ З діяльності депутата Миколи Мирослава Петрецького
- ❖ Хроніку діяльності СУРу
- ❖ Міжнародний фестиваль українських колядок, звичаїв та обрядів зимових свят – XXVIII-ий випуск у онлайнному режимі
- ❖ Радуйся, земле, коляда іде...
- ❖ Яська філія відзначила Різдво Христове
- ❖ Трауфунки старі до року нового
- ❖ Сторінку письменника
- ❖ Веселу сторінку

З Новим роком!

З Новим роком, браття милі,
В новім щастю, в новій силі
Радісно вітаю вас
І бажаю, щоб в здоров'ю,
В мирі, з братньою любов'ю,
Відтепер ішов нам час.
Щирій праці Бог допоможе!
Дай вам Боже все, що тоже!

Іван Франко

Голова Союзу українців Румунії, депутат Микола Мирослав Петрецький, головні редактори та редактори сурівських газет і журналів долучилися до флешмобу «Україна єдина», ініційованого Світовим Конгресом Українців з нагоди Дня Соборності України, 22 січня. День Соборності є однією з найважливіших дат в історії українського державотворення. 22 січня 1919 року на Софійській площі у Києві відбулося офіційне проголошення Акта Злуки Української Народної Республіки із Західно-Українською Народною Республікою в єдину державу.

У суботу та неділю, 9-10 січня, Бухарестська філія СУР провела культурний захід «Концерт українських колядок», спрямований на збереження, продовження та просування різдвяних традицій та звичаїв українців Румунії.

Спеціальним гостем був виконавець українських та румунських народних пісень Василь Бойчук-Рогняну, уродженець села Верхня Рівна Марамуреського повіту, який виконав гарні українські колядки, а також розповів про зимові звичаї українців, такі як: колядування, Вифлеєм, вечорниці. Василь Бойчук-Рогняну також пред-

ставив окремі елементи українського народного костюма, які він привіз із Мараморощини. Він є палким любителем фольклору, будучи одним з промоутерів традицій марамороських українців уже понад 35 років.

У свою чергу отець-диякон бухарестської української православної церкви Володимир Малкович виконав три добруджанські колядки, а також розповів про різдвяні звичаї українців Добруджі.

Далі пролунали колядки у виконанні учнів Надійки та Миколайка Панчків, а також інструментального дуету Наталія Панчек-Колотило (скрипка)

Гуманітарна акція Союзу Українців Румунії

Союз українців Румунії продовжив багаторічну традицію проведення гуманітарних акцій в період зимових свят та Нового року як за новим, так і за старим стилем.

Протягом цього періоду продуктові набори отримали багато соціально незахищених людей, малозабезпечені та багатодітні родини, самотні люди похилого віку та інші соціально вразливі особи.

Пакети з продуктами першої необхідності, придбані за власні кошти, були надані бенефіціарам членами повітових філій та місцевих організацій СУР.

Гуманітарні акції були проведені у населених пунктах з переважно українським населенням Марамуреського, Сучавського, Тіміського, Сатумарського, Караш-Северинського, Арадського, Тулчанського і Ботошанського повітів.

та Дан Васілеску (гітара). Члени бухарестської філії Зеновія Мандюк, Богдан Костюк, Ольга і Миколай Біловольські та Віолета Ціґенеску також співали колядки, зокрема з Буковини.

Голова бухарестської філії, письменник Михайло Трайста відмітив, що в Бухаресті проживають українці, уродженці різних регіонів країни: Мараморощини, Буковини, Добруджі, Банату. Вони зберегли свої традиції та звичаї, особливо колядки, з якими вони виростили та яких передають наступним поколінням.

Румунський режисер Йон Ніку Поп привітав українців за їхню наполегливість у збереженні та популяризації традицій своїх предків, відмітивши, що музика є сполучною ланкою між різними культурами.

Концерт українських колядок продовжився в неділю в бухарестській українській православній церкві Святого Петра Могили, яка відзначила своє храмове свято. Богослужіння відправили священник-парох Дмитро Колотило, священник Джіжел Ауреліан Іван та отець-диякон Володимир Малкович.

У своєму слові отець Дмитро Колотило відмітив значну роль Митрополита Петра Могили у церковній, культурній, освітній галузях та книгодрукуванні.

Були присутні також представники Посольства України в Румунії. «Дозвольте висловити вдячність Вам за можливість бути присутніми на службі та вшанувати пам'ять Петра Могили, українського політичного, церковного і освітнього діяча, який відбудовував храми, монастирі та створював навчальні заклади», – ствердила, між іншим, Перший секретар Посольства України в Румунії Світлана Приходько.

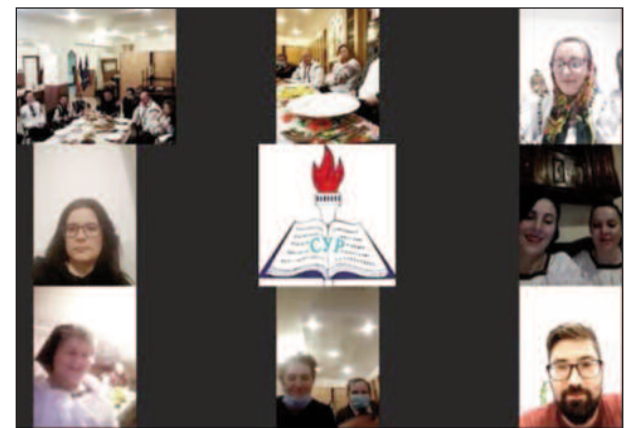
Концерт українських колядок завершився у приміщенні бухарестської філії СУР, де знову пролунали українські, а також румунські колядки у виконанні Василя Бойчука-Рогняну, Дана Васілеску та Ніку Нікушора.

Сатумарська філія Союзу Українців Румунії, 13 січня провела святковий онлайн-захід з нагоди зустрічі Нового року за старим стилем. Захід «Зимові свята за старим стилем сатумарських українців» об'єднав українців міста Сату Маре, населених пунктів Мікула, Тарна Маре, Пиулян, Сату Мік, Теребешті та Ретешті.

Кожна громада представила українські різдвяно-новорічні звичаї, успадковані від своїх предків. Таким чином, українці Мікули підготува-

ли традиційний стіл на Святвечір з 12 піснями стравами, які символізують 12 апостолів та, водночас, 12 місяців року. Згідно з традицією, вони обв'язали ніжки столу залізним ланцюжком із замком, щоб захистити господарство від злих духів та домашніх тварин та щоб сім'я залишалася разом цілий рік. Під скатертину господині ставили на чотири кути столу по голівці часнику, щоб не приступала до хати нечиста сила, а також гроші, щоб добробут в оселі тримався та збільшувався весь рік.

Українці населених пунктів Теребешті, Пиулян, Тарна Маре, Сату Мік, Ретешті та Мікули підготували й інші традиційні смачні страви, які

споживаються у Новорічну ніч. У рамках онлайн-заходу пролунали чудові колядки та щедрівки у виконанні вокального дитячого гурту «Мікулянка» та українців Сатумарського повіту, які передали радість та емоції зимових свят.

Цей захід показав, що де б вони не знаходились, українці свято зберігають свої стародавні традиції. Кожен елемент української культурної спадщини треба передавати наступним поколінням. Зберігаючи свої традиції та звичаї, етнічні українці зберігають свою ідентичність та збагачують культуру Румунії, – заявила голова Сатумарської філії СУР Ірина-Люба Горват.

Протягом грудня місяця Сучавська філія Союзу українців Румунії, у партнерстві з загальноосвітньою школою села Келінешть-Купаренко, здійснила проєкт «На Різдво даруємо українську колядку».

За допомогою цього проєкту організатори прагнули активізувати інтерес дітей до українсь-

(Продовження на 4 стор.)

У понеділок, 21 грудня 2020, на першому засіданні Палати депутатів нового скликання, голова Союзу українців Румунії Микола Мирослав Петрецький склав присягу на вірність країні та народові. Процедура складання присяги відбулася перед пленумом нижньої палати Парламенту Румунії, до якої був обраний, в рамках урочистого засідання.

На другий день Микола Мирослав Петрецький був обраний заступником голови Комітету з питань культури, мистецтв, засобів масової інформації Палати депутатів. Відповідна пропозиція була внесена Парламентською групою національних меншин та прийнята на пленарному засіданні нижньої палати румунського парламенту.

«Моє обрання на цю посаду – це велика честь, а також відповідальність перед тими, хто наділив мене своєю довірою як сьогодні, так і 6 грудня», – сказав депутат Микола Мирослав Петрецький. Депутат зазначив, що використовуватиме всю свою енергію та весь свій досвід, накопичений

З діяльності депутата

МИКОЛИ МИРОСЛАВА ПЕТРЕЦЬКОГО

під час попереднього скликання, для розвитку та максимального використання потенціалу культурного та творчого секторів Румунії. З 2016 по 2020 рр. представник української громади в Парламенті Румунії обіймав посаду секретаря цієї ж комісії.

Голова СУР був переобраний депутатом законодавчого органу нового скликання (2020-2024 рр.) на виборах 6 грудня і відстоюватиме інтереси української громади в Румунії у групі національних меншин Палати депутатів, до складу якої входять ще 17 представників громадських організацій національних меншин.

Микола Мирослав Петрецький очолює Союз українців Румунії з 2015 року, а в грудні 2016 року був вперше обраний депутатом Парламенту Румунії від українців. У грудні 2019 року голова СУР був обраний членом Президії Європейського Конгресу Українців.

ОГЛЯДАЧ

Привітання з нагоди Різдва Христового і Нового року

РІЗДВЯНЕ ПРИВІТАННЯ ГРОМАДСЬКОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ «УКРАЇНА-2050»

Шановні Пані та Панове!

Громадська організація (ГО) «Україна-2050» щиро вітає Ієрархів і духовенство Українських Церков, Президента, Голову Верховної Ради, Прем'єр-міністра та Збройні Сили України, всіх медичних працівників та українців і всіх наших друзів у світі з одним із найбільших християнських свят – Різдом Христовим!

Величний день Різдва Христового, що прославляє прихід у земний світ Сина Божого, духовно зміцнює нас, відроджує наші душі в любові і всепрощенні, додає віри в торжество добра над злом та вселяє в нас почуття надії на краще майбутнє.

Цьогорічні святкування Різдва Христового затьмарюють COVID-19 та російська агресія проти України, народ якої продовжує захищати територіальну цілісність України та стримувати просування російського експансіонізму на Захід.

У світлий день Різдва Христового ГО «Україна-2050» закликає всіх уславити Сина Божого та помолитися за подолання пандемії коронавірусу, за мир у світі та щоб Україна посіла заслужене нею місце серед незалежних, демократичних та успішних європейських держав.

Христос рождається! Славимо його!

Евген ЧОЛІЙ

Президент ГО «Україна-2050»

Президент Світового Конгресу Українців (2008-2018 рр.)

Від імені Конгресу Українців Канади, складових організацій, провінційних рад та місцевих відділів, бажаємо Вам та Вашій родині Веселих Різдвяних Свят та Щасливого Нового Року!

Дякуємо волонтерам, які служать нашій громаді по цілій Канаді, нашим щедрим жертводавцям та прихильникам! Ваша постійна підтримка та невтомні зусилля запевняють що наша громада залишається сильною та об'єднаною.

**Христос Рождається!
Славимо Його!**

**З повагою,
Посольство України в Румунії**

Щиро вітаємо з надходящими святами Нового року та Різдва Христового! Тепла, миру, добробуту та злагоди Вам і Вашим родинам! Веселих свят!

**Управа
Європейського Конгресу Українців**

Рада правління Асоціації української діаспори в Греції «Українсько-Грецька Думка» щиро вітає українську родину із Різдом Христовим та Новим 2021 роком!

Хай радість і добро несе тиха Ніч Свята,
Хай освітлює Вам шлях зірка золота,
А у небі зорепад справджує бажання!
Щастя Вам, Веселих Свят, миру і кохання!

Дорогі друзі!

Щиро вітаю Вас з прийдешнім Новим 2021 роком та Різдом Христовим! Нехай цей рік буде для Вас щасливим, а сяйво Вифлєсської зорі зігріє Ваші серця, принесе у оселі радість, любов та творчу насагу дня продовження Вашої великої благодійної діяльності.

**З вдячністю за співпрацю,
Євгенія ПЕТРОВА
Координатор СКУ зі зв'язків з громадами**

Шановні друзі!

Від імені Української громади Республіки Молдова та від себе особисто вітаю Вас з Новим 2021 роком та Різдом Христовим!

Нехай з Різдвяними колядками ввійдуть в Ваші домівки успіх, добро, процвітання, радість та благополуччя!

Хай новий рік буде щедрим на цікаві плани, нові досягнення, та професійні перемоги.

Святкового Вам настрою, незгасаючої енергії, земних щедрот, сімейного затишку!

Щастя та здоров'я на довгі роки! **З повагою до вас,**

**Віталій МРУГ,
Голова Української Громади РМ**

ІВАНО-ФРАНКІВСЬКА ОБЛАСНА ДЕРЖАВНА АДМІНІСТРАЦІЯ

Голові Союзу українців Румунії Миколі Мирославу Петрецькому

Шановний пане Голово!

Прийміть найщиріші вітання з Різдом Христовим і Новим 2021 роком! Нехай світлі різдвяні і новорічні свята подарують Вам радість, принесуть добрі новини. Бажаю, щоб рік, що настає, був для Вас щедрим на успіхи та радісні події!

**З повагою
Заступник голови обласної державної адміністрації
Василь ІВАСИК**

(Продовження з 2 стор.)

кої музики із наголосом на українських різдвяних традиціях та звичаях.

Під час заходів організатори, вчителі та учні IV-VIII класів, які вивчають українську мову у школі, говорили про значення Різдва і традицій, пов'язаних з цим християнським святом, наголошуючи на важливості збереження, студювання та виконання українських колядок.

Координаторка проекту, вчителька української мови Лоредана Миндрештану, зазначила, що основними цілями проекту є популяризація культурної та музичної самобутності української меншини в Румунії, надання можливості усвідомити значення Різдва та використання художнього і творчого потенціалу учнів, які вивчають українську мову.

У свою чергу, голова Сучавської філії СУР

Ілля Саучук підкреслив важливість цього заходу, який має посіяти в серцях молодого покоління любов до прадідівських традицій та звичаїв етнічних українців.

Ця ініціатива була впроваджена за фінансової підтримки Союзу Українців Румунії, а спеціалізована технічна допомога була надана ТОВ «Єуросмарт експерт».

У неділю, 10 січня, Яська філія СУР провела культурний захід «Різдво українців Румунії», відзначивши таким чином Різдво за старим стилем, яке святкують й тамтешні етнічні українці.

З цієї нагоди була влаштована кулінарна виставка з пісними стравами, які українці мають мати на Святвечір на столі, такі як: кутя, голубці, український борщ, смажена капуста, деруни, мариновані рибні страви, грибна підлива, квасоля, біб, вареники, калач, узвар тощо.

Учасники заходу мали можливість оглянути фотовиставку, що відображає розмаїття українських традиційних народних звичаїв і обрядів, пов'язаних із святкуванням Різдва, послухати гарні українські колядки та переглянути збірку колядок.

Голова Яської філії СУР Віктор Григорчук висловив жаль з приводу того, що цьогорічний захід не міг бути організований, як у попередні роки, за участю представників інших нацменшин, організацій та установ, з якими співпрацює філія. «Захід відбувся у вузькому колі з дотриманням усіх рекомендацій влади щодо обмеження поширення коронавірусної епідемії», - додав Віктор Григорчук.

Щороку, 18 грудня, відзначаємо День національних меншин. Це гарна нагода пригадати, що в Румунії разом з румунською більшістю співіснують багато національних меншин, які, зберігаючи свої традиції та звичаї, сприяють збагаченню румунських цінностей та цивілізації в цілому.

Особливе місце в румунській етнічній мозаїці посідає українська громада, яка є третьою за чисельністю етнічною групою населення після мадярів та ромів. Союз українців Румунії завжди

підтримував та сприяв взаємному визнанню цінностей, міжетнічному діалогу та співпраці між різними культурами, що існують у просторі, в якому ми живемо.

Згідно з Рамковою конвенцією про захист національних меншин плюралістичним та справді демократичним є те суспільство, яке не тільки поважає права осіб, які належать до національних меншин, а й створює відповідні умови для виявлення, збереження та розвитку їх самобутності.

Румунія залишається європейським взірцем з точки зору захисту прав національних меншин та парламентського представництва, забезпечуючи їхню участь у прийнятті рішень щодо румунського суспільства в цілому.

СУР вітає постійні зусилля румунської держави з підтримки діяльності громадських організацій національних меншин шляхом виділення коштів з державного бюджету, необхідних для їхньої діяльності в належних умовах, проведення культурних, наукових, освітніх заходів, вдосконалення законодавчої бази у сфері нацменшин, а також шляхом фінансування міжетнічних проєктів та програм боротьби з нетерпимістю.

Вітаємо зі святом всі національні меншини!

З нагоди Дня національних меншин Яська філія Союзу українців Румунії організувала з 18 по 21 грудня культурний захід, присвячений цьому святу, в якому взяли участь члени комітету філії, викладачі та представники етнічних громад міста Яси.

Захід розпочався 18 грудня у приміщенні Яської філії, де голова філії Віктор Григорчук у своєму виступі розповів про значення Дня національних меншин, після чого запросив присутніх відвідати виставку виробів народних ремесел, виставку книг та періодичних видань громад національних меншин міста Яси та виставку фотографій зі різних культурних заходів, в яких упродовж часу брали участь представники етнічних груп.

Учасники також мали можливість переглянути відеозаписи із окремих культурних акцій, організованих СУР, в яких взяли участь художні колективи національних меншин, з якими Яська філія дуже добре співпрацює та послухати їхні найкращі народні пісні.

Культурний захід проходив протягом трьох днів, щоб надати всім бажаним можливість відвідати вищезгадані виставки, з дотриманням усіх рекомендацій щодо обмеження поширення коронавірусної епідемії.

Сучавська філія СУР провела 18 грудня у своєму приміщенні культурний захід з нагоди Дня національних меншин, в якому взяли участь члени комітету філії та кілька викладачів української мови.

Учасники культурної події відмітили роль національних меншин у румунському суспіль-

стві, а також представили аспекти з діяльності СУР з наголосом на вираження, збереження та розвиток української ідентичності та розвиток міжкультурного діалогу, будучи відомий той факт, що Сучавський повіт є добрим прикладом міжетнічного співіснування.

Серію заходів, присвячених Дню національних меншин, підготували в режимі онлайн разом зі своїми учнями, вчительки української мови Анка Штюбіану Балківської восьмирічної школи, Делія Мартіняк восьмирічної школи імені Богдана Воде міста Радівці та вчителька Константина Бурсук Палтінської восьмирічної школи в партнерстві з Сучавською філією СУР.

Учительки розповіли учням про День національних меншин, про традиції, про значення рідної мови та її ролі в збереженні ідентичності. Учні виконали малюнки та записали відео, де вони декламують вірш або виконують пісню українською мовою, які були представлені з нагоди Дня національних меншин.

12 грудня 2020 року в місті Клуж-Напока відбулося чергове засідання Ради СУР. Засідання було скликане Головою Союзу українців Румунії, депутатом Миколою Мирославом Петрецьким.

Членами Ради були проаналізовані, між іншим, листи-обґрунтування необхідності придбання обладнання та предметів користування, що потрібні для діяльності філій та комісій СУР у грудні 2020 року та у січні 2021 року, інвестиції, запропоновані філіями СУР, остаточні результати СУР на парламентських виборах 2020 року та інші організаційні питання.

На засіданні було прийнято декілька рішень, серед яких, продовження гуманітарних акцій під час пандемії коронавірусу та проведення 23 культурних заходів у грудні 2020 року та січні 2021 року: «Фестиваль українських колядок» в Ботошанах, «Святий Миколай серед дітей» в Бухаресті, «День національних меншин» в Ясах, «Колядки та звичаї українців» у Решіці, «Міжнародний фестиваль колядок та зимових обрядів українців» у Сігету-Мармаціей, «Зимові свята українців Буковини за старим стилем» у Сучаві, «Зимові свята українців» у Тімішоарі, «Вечір українських колядок» у Тулчі та інші.

Також провід СУР затвердив 65 звітів, в тому числі про нагородження учнів та викладачів, які досягли виняткових результатів на різних конкурсах, організованих СУР у партнерстві з Міністерством освіти та досліджень і повітовими шкільними інспекторами Румунії. Водночас було прийняте рішення, згідно з яким майже 8.000 учнів, які вивчають рідну українську мову, отримають подарунки з нагоди зимових свят.

Міжнародний фестиваль українських колядок, звичаїв та обрядів

зимових свят – XXVIII-ий випуск у онлайн-режимі

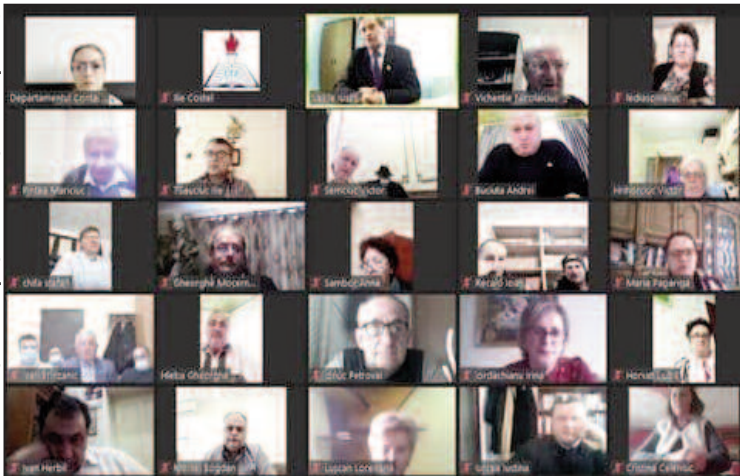
Христос Рождається, Славимо Його! Такими словами відкрив Мирослав Петрецький, голова Марамороської філії СУРУ Міжнародний фестиваль колядок, звичаїв та обрядів зимових свят, котрий вже понад 28 років є великою гордістю для всіх українців, став традиційним не тільки на Мараморощині, в якому беруть участь українці зі всіх куточків країни та ще й українці, що проживають поза її межами.

На жаль, через пандемію коронавірусу цього року Марамороська філія, щоб продовжити традицію фестивалю, у партнерстві з Українським Вікаріатом Православної Церкви та Українським Вікаріатом Греко-католицької Церкви зорганізували подію у онлайн-режимі.

До онлайн-події прилучилися члени Ради Союзу Українців Румунії, перші заступники голови Василь Пасинчук, Богдан Мойсей, Ілля Саучук, Юрій Глеба, Віктор Семчук, заступники Іван Гербіл, Віктор Григорчук, Анна Самбор, генеральний секретар Люба Горват, секретар СУРУ Тереза Шендрою, скарбник Василь Бучута, голова Жіночої організації Ледія Співалюк,

крили подію молитвою «Отче Наш», а далі прозвучали гімни Румунії та України.

Вікарій Микола Лаурук у своєму слові сказав: «Хоча знаходимося у такому дивному періоді, ми мусимо підкорятися правилам нашої держави, хоча ми покриємо наші роти маскою, наше серце ніхто не може покрити.

Тайна народження Спасителя, це тайна, яка передається з дня в день, з року в рік, і яка не може бути зупинена ніякою перепоною. Ця подія присвячена народженню Ісуса Христа, котрий народився для спасіння роду людського». Отці поблагословили подію фестивалю українських колядок і всіх учасників.

Подія продовжилася вітальним словом, /зарегістрованим/, голови Союзу Українців Румунії, депутата Миколи Мирослава Петрецького, який подякував учасникам, що знайшли час відсвяткувати такий важливий день для українців, а також голові Марамороської філії Мирославу Петрецькому за ініціативу зорганізувати онлайн-подію і побажав усім міцного здоров'я, щастя у Новому році та Божого хранительства!

На многії і благії літа!

У події були представлені /у форматі відео/ групи колядників з населених пунктів Румунії, де проживає компактно українська меншина: Арад, Ботошани, Караш-Северін, Клуж, Сату Маре, Сучава, Тіміш, Тульча та Марамуреш, а також колядки артистичних гуртків з України.

Можна було побачити хор Марамороської філії, диригент Джета Петрецька, церковний хор Української Православної Церкви міста Сігета, колядників з Вишньої Рівни, з Великого Бичкова, Рускови, першокласників школи з Вишньої Рівни, Кривого, Луга над Тисою, Полян, Вишавської Долини, Кричунова, Красного, Коштиля, Реміт та Бистрого.

Учасники подякували організатору події за те, що й цього року зумів зорганізувати, у режимі-онлайн, такий особливий культурний захід і надіються, що в наступному році фестиваль буде організований у нормальних умовах, будуть запрошені колядники з Румунії та із-за кордону.

ВІНЧУВАННЯ

1. Дякую Богу за змогу
Іще сили мати,
Щоби усім добрим людям
Гарно вінчувати.

2. Старий Рік вже ся кінчає,
Новий ся зближає.
А в Новому Році кожен
Щось собі бажає.

3. Насамперед у здоров'ї
Матися щоднини,
Всього добра як для себе,
Й своїй родині.

4. А потім миру та згоди,
В Вірі завжди бути,
І про всь, що є рідне,
Ніяк не забути.

5. Хвороба би вже пропала
Із світа цілого,
Щоби в світі вже не було
Тривоги так много.

6. Мир Божий би запанував
У світі цілому.
В кожному краю, де хто живе,
І в кожному домі.

7. Цього всього вам вінчує
Щиро вам бажає
Старий священник з Бистрого
І Бога благає.

8. Благає Бога Вишнього
І Царя всесвіта,
Щоби дав вам всім прожити
«На Многая Літа!»

Іван АРДЕЛЯН
Священник-пенсіонер

член Пінтя Марійчук, голови місцевих організацій СУРУ, радник СУРУ Костел Іліє, Іван Бринзяник, примар комуни Ремети Марамороського повіту та радники, які представляють СУРУ у місцевих примаріях, а також культурні діячі – Лоредана Лушкан, Марія Папарига, Олекса Мочернак та інші.

Представники Української Православної та Греко-католицької Церкви, на чолі з вікарієм Миколою Лауруком, отці Іван Юрча, Маріус Лаурук та Василь Колопельник від-

Голова Марамороської філії Мирослав Петрецький, подякував учасникам події і підкреслив, що ціль фестивалю це збереження та просування зимових традиційних обрядів українців, що проживають на території Румунії і тих, які проживають в діаспорі, і побажав усім міцного здоров'я, щастя, радості, веселих днів у Новому році.

Тереза ШЕНДРОЮ

«Старий рік минає, новий настає...»

Зимові свята створюють магічну святкову картину своїми традиціями та звичаями. До циклу зимових свят входить і свято св. Василя, покровителя землеробства, яке співпадає із Новим Роком. Це давнє свято Маланки (Преп. Меланії Римлянки, + 439 р.), коли перебрана й замаскована молодь щедрувала попід вікнами на щастя в Новому Році.

Пізніше, це Свято перетворилося християнством у св. Василя Великого (329-378).

За історичними джерелами, ідея відзначення цієї події, тобто початок нового року, належить римському імператорові Помпілію, який провівши реформу календаря, переніс початок року із березня на січень. Згодом цією системою скористалися інші народи.

Властива цьому святу це щедрівка «слово українського походження, його значення прозоре». Це щедре побажання рідним і близьким, щедре частування гостей, в ній висловлюються бажання доброго врожаю на наступний рік. Щедрівки виконують лише протягом тижня – від Нового року й до Водохреща. Сам вечір під Новий Рік зветься щедрим, цебто багатим, бо кожному щедрують, бажаючи достатку.

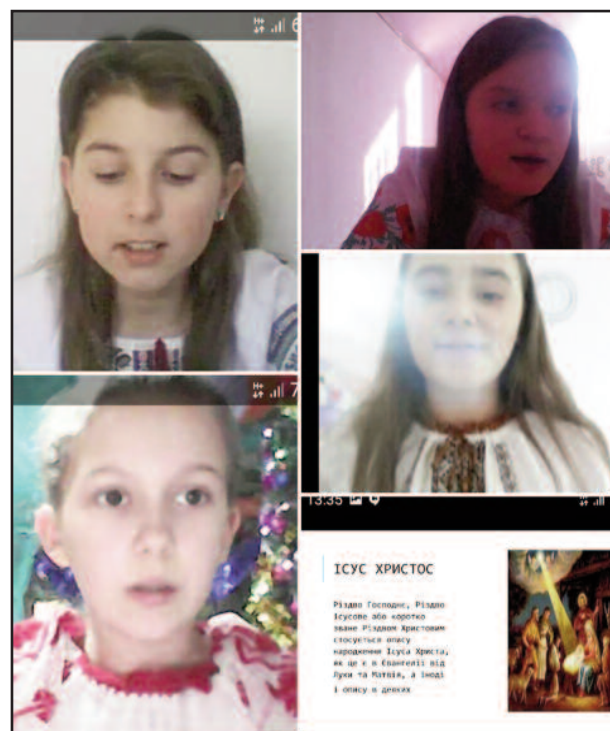
На відміну від Різдва і Водохреща, свято Василя не мало важливого значення в релігійному календарі, тому в його обрядовості майже не помітно церковних мотивів, побутували гейкання, щедрювання, засівання.

У селах Балківці та Негостина діти ходять гейкати, хлопчики ходять із «козою».

У Негостині давно ходили й старші люди з Меланкою, Бугаєм, Дідом та Циганами; підлітки – хлопчики і дівчатка – чінчикати, але тепер вже забулися такі звичаї.

Вдосвіта, на Св. Василя, дітвора засіває збіжжям українські оселі. Здебільшого робили це підлітки. Тепер діти (традиційно засівають тільки хлопчики, а дівчата лише щедрують) ходять від хати до хати, символічно засіваючи пшеницею, і бажають господарям щастя, здоров'я, доброго урожаю. Це стародавнє закликання засівальників: «Сійся, родися / Жито, пшениця, / Всяка пашниця, / Лен по коліна, / Сорочка до землі, / Щоби на Новий Рік, на Василя / Вас головка не боліла».

Під Новий Рік дуже багато найрізніших гадань (власне, під Свято Св.Василя), і всі ці гадання ідуть з найдавнішого часу. Господині стараються впізнати погоду за допомогою різних домашніх речей. Вони ставлять у серцевину цибулі цукру і кладуть на край печі. Якщо цукор топиться, то буде дощовий рік, якщо ні, то буде суша. Пелюстки цибулі поділяються на дванадцять, кожна із них означаючи місяць року; на них кладуть однаковою мірою солі; якщо сіль стопиться, буде дощовий місяць, якщо ні, то буде

сухий. Також кладуть вугілля край печі, якщо згорить – буде зима легка, якщо ні – буде важка.

Так само повно всяких повір'їв, наприклад, що саме ти робитимеш у хвилю наступлення Нового Року, добре чи зле для тебе, те робитимеш цілий рік.

...Новий Рік. З нетерпінням чекаємо його, з особливим настроєм переступаємо поріг у рік прийдешній. І нехай це радісне свято завжди залишає світлу по собі пам'ять і побажання одне одному усмішок, дружніх взаємин, сонячних і мирних днів, гараздів і здоров'я в щасливому Новому році.

(Уривок із наукової-методичної роботи для отримання дидактичного звання викладача першого ступення – Тема роботи: Важливість українських місцевих традицій та звичаїв у навчальному процесі)

Місія викладача це навчати і повчати... Навчати любити, навчати впізнавати любов, навчати бути щасливим – це значить навчати поважати самого себе, навчати людської гідності.

Цього шкільного року, на жаль, ми ведемо уроки онлайн, але все ж таки не відмовилися від колядування, щедрювання, традицій та звичаїв. Учні розповіли в електронному форматі про зимові свята в їхній родині, організували коротеньку виставу онлайн.

Хоча важко колядувати онлайн через технічні причини, ми все ж таки із любов'ю постаралися прибудити у душах своїх учнів любов до колядки і до колядування. Тому що скільки буде лунати колядка на землі, стільки часу буде світло і радість...

На Буковині існує таке повір'я, що тоді, коли не буде лунати коляда в оселях, то нечиста сила запанує над цим краєм. Нехай цей прекрасний звичай не згасне ніколи щоб молоде покоління свято дотримувалося колядування, щедрювання, рідних традицій та звичаїв. Боже допоможи!

Щедрівки із Негостини та Балківців:

* * *

«Прилетіла ластівочка
Сіла собі край віконця,
Та й зачила щебетати
Надвір газду викликати.

Вийде, газдо, по радуйся,
У кошельку подивися:
Коровки си уположили,
Овечки си покотили
Тай нам щастя наприносили.

* * *

Чінчику, Васильчику,
Посію тебе у городчику. (2)
Буду тебе шанувати,
Три рази на день шанувати. (2)
Три рази на день поливати,
З росою косов підмітати. (2)
З росою косов підмітати,
В новий папір завивати. (2)
В новий папір завивати,
В нову скриню замикаючи. (2)
В нову скриню замикаючи,
Дівкам парубкам дар дарувати. (2)

Анка МАЙДАНЮК ШТЮБІАНУ

Фото авторки

«СЛОВО ПРО СЛОВО» – КОНФІСКОВАНЕ НА ГРАНИЦІ

На румунсько-радянській границі, на Серетській митниці. Та чому і як моя книжка есеїв про українську поезію в Румунії опинилася на митниці і чому мала намір нелегально перетнути кордон?

Це цікава історія половини вісімдесятих років минулого сторіччя.

А сталося воно так. У мене був первак Ністор – по татовій «лінії». Ми разом ходили до школи, разом закінчили Серетську семирічку /українську/, після чого наші стежки-дороги розійшлися. Я поступив до Серетського українського ліцею, а Ністор подався у трактористи – на той час незвична, але й заманлива для селянського сина професія. Згодом я пішов студіювати українську філологію у Бухаресті, а мій первак покинув орати усупільнені колгоспні ниви, став кельнером у ресторані, потім продавцем у магазині, виявився здібним до комерції. Купив хату від мого старшого брата, розжився навіть на власне авто «Дачія» – став статечним господарем, а я обрав професію журналіста, почав писати книжки.

Під час відпусток чи моїх газетярських відряджень ми, як родики, зустрічалися.

То ось, Ністор почув, що я пишу книжки і захотів дізнатися про що у них розповідаю? Хотів би прочитати, бо ще, здається, не забув читати «по-українськи», як учили його у школі.

Як на біду, саме тоді, під час відпустки у Сереті, у батьківській хаті, у мене не було ні збірки оповідань «Біле-пребіле поле», ні книжечки віршованих казок для дітей «Мурчик-кіт упав з воріт», які були б більш-менш доступні Ністору, а була тільки книжка есеїв «Слово про слово», яку я і подарував перваку, хоча знав, що він мало тямитиме в ній.

Ністор ту книжку возив з собою у машині і подеколи пробував потрішки читати, хоча, як признався мені, майже нічого не розумів – тільки деякі слова.

І так каталося моє «Слово...» на почесному місці у Ністоровій машині, на борту перед вітровим склом, перед очима водія, аж поки не завело мого первака у халепу. Бо ось їде Ністор до Чернівців у рамках угоди між Румунією і Радянським Союзом про спрощений режим перетину кордону для громадян двох країн, що мешкають у прикордонних зонах у 30-ти кілометровій смузі. Звісно, їхав він до Чернівців не як турист, а з комерційного інтересу – щось продати, щось купити.

Аж на митниці – біда. Радянським митникам впала у вічі підозріла книжка із загадковою назвою «Слово про слово», написана українською мовою, і вони накинулися на мого бідного первака: чому і кому везе він «заборонену літературу». Хай признається, бо інакша не пропустять на радянську територію...

Ністор пояснює, що то книжка написана його двоюрідним братом, журналістом з Бухареста, що вона завалалася у машині, що везе він її ненавмисне, звідки йому знати, що мати при собі якусь книжку заборонено?

Геть замучили Ністора допитом. Тоді він каже митникам: забирайте собі книжку, мені вона ні до чого, невелика втрата!

Забрали моє «Слово...» і можна тільки здогадуватися, як кагебісти намагалися знайти в її тексті і підтексті якийсь підривний і крамольний антирадянський зміст і які розчаровані були не знайшовши нічого такого...

ПЕРШІ МОЇ П'ЯТЬ ДОЛАРІВ

Чесно кажучи, перебільшено казати, що той зелений заокеанський папірець вартістю п'яти доларів був моїм. Бо я тільки потримав його в руці і віддав шефові – головному редактору двотижневика «Новий вік».

Та як став я потенційним власником іноземної валюти?

Газету «Новий вік», двотижневик для українського населення Румунії, передплачували й деякі закордонні українські організації із західного світу – приблизно 30-35 примірників йшли на експорт, в тому числі і в Канаду, де існувала численна українська громада. І ось якийсь канадський містер, на ім'я Михайлюк, так зрадив, що у

комуністичній Румунії виходить український часопис, в якому працює його однофамілець Михайло Михайлюк, що вирішив ошчасливити мене, виславши у конверті на моє ім'я аж п'ять доларів!

На той час у Румунії суворо заборонялося приватним особам мати іноземну валюту – за це загрожував кримінал!

Звісно, головний редактор Йон Колесник почав розпитувати мене чи той канадський Михайлюк часом не рідня мені – може, я з ним навіть листуюся?

Я пояснив йому, що це, мабуть, один з нащадків емігрантів до Канади, яких з Буковини за океан виїхало тисячі перед Першою світовою війною, а в нашому краї прізвище Михайлюк – не рідкість. Тоді ж виїхали на заробітки до Канади і двоє братів мого батька, про яких нічого нічого не знаю.

Не знаю, що сталося з тими доларами – здав їх головний редактор чи присвоїв?

ВІСЛЮК-НАЧАЛЬНИК

Николайко Калатало, вертаючись з міста, підходить до нашої хвіртки, спирається ліктями на неї, бо високий удався, і кличе тата, що запуцовує під шопою хреста:

– Вуйку Їльку, ану підійдіть, я вам щось скажу!

Тато відкладає рейбанку і простує подвір'ям до хвіртки – він знає, що Николайко господар статечний і марно не відриває чоловіка від роботи.

– Може, зайдете, Николайку, до гофи? – запрошує тато.

Той заперечливо хитає головою:

– Не варто, вуйку Їльку, я лиш на пару слів.

Може, ви уже чули, що чорна машина цієї ночі забрала Петруня Кривенького?

– Петруня? Де, за що? – здивувався тато.

– На весіллі у Костюка, що має хату над Серетом. За дурну голову, – озираючись на всі боки, – пояснив Николайко. – Це сталося по пропою, – веде він дальше. – Хапнув п'яту чи десятку порцію горівки, встав на ноги, махнув музиці не грати і розгалакався на ціле весілля: «Чесні століяни, хочу вам файну байку розказати, не бануйте! Може, знаєте, може, чули, що старий гицель Гараламбій з Руйни паршивого віслюка

втривав, котрого впрягав у візочок і возив ним всіляке з города. Та одної днини, чесні століяни, віслюк уперся, бо на то він віслюк, і не хотів тягнути візочок. Тоді гицель розлютився і так відшмагав віслюка батогом, що аж пужално зламав. а як випряг худобину з візочка, віслюк задер хвіст і кинувся навтьоки – прямо до границі москалів. А москалі, замість відогнати його назад у Романію, зробили віслюка у них начальником! Чуєте, чесні століяни? – начальником! То тепер віслюк поза границею у товаришів – велика риба!»

– Хтось, вуйку Їльку, видко замельдував на него нашим «товаришам», і пропав чоловік, буде гнити в криміналі...

Тато мовчав і лише крутив головою, немовби у нього в'язи боліли. Навидівся він на світі всілякого, а про Петруня Кривенького знав, що той після чарки базіка.

– Та гадаєте, вуйку Їльку, що на тому віслюку все скінчилося, що Петруню, якого весільні хотіли вивести надвір, а то й додому післати? Та де там! Він відтрутив від себе чоловіків, котрі добра йому хотіли, і загорлав:

«А таке ви чули, чесні століяни? Чули, як добре жиється людям там, у москалів? Як не чули, то слухайте: «Мала баба одну козу і то взели до колгосу! Файно, га?»

Тато безпорадно махнув рукою, сказав Николайкові: «Декую за здібане» і подався до своєї роботи.

«ЩАСЛИВЕЦЬ»

Читаю вірш одного автора. Вірш сіруватий, з шкутильгавою римою, затертою образністю, але повний емпізи, себто пишномовності, бундючних виразів. Пройнятий «натхненням», автор переконаний, що ним він ошчасливить своїх читачів, знаючи наперед хто, де, коли і чому його прочитає, бо читачі вже визирають вірш, як «дорогого гостя».

Це еготизм чистої води, у перекладі – самозакоханість, переоцінення своєї особи. Такий стиль характерний віршам-агіткам, які мають конкретний приціл, вони межують з віршованою публіцистикою.

А справжня література – глибший і комплексніший продукт людського мислення. Ще німецький філософ Кант писав, що література – це «фінальність без цілі». Тобто, письменники пишуть, наприклад, романи, повісті, новели про селян не з прицілом, аби ті краще обробляли землю, про шахтарів, аби зростав видобуток вугілля і руди, про льотчиків, аби вище літали, про вчителів, аби краще викладали уроки, про політиків, аби ті краще виступали з трибуни парламенту, про злодіїв, аби більше не крали, і тому подібне.

Це завдання публіцистики чи соціологічних трактатів. Письменники пишуть для анонімних читачів, а не конкретних адресантів, які з літературних творів почерпнуть те, що їм до вподоби і душі. Таким чином, література виконує непрямо свою суспільну роль.

Тому-то викликають подив, а то й іронічну посмішку, ті автори-самолюбці, котрі, сівши за письмовий стіл і взявши в руки перо, наперед знають, кого вони «ошчасливлять» своєю писаниною. Цим самим вони і себе возводять у ряди «щасливців», геть забуваючи про скромність...

Михайло МИХАЙЛЮК

РАДУЙСЯ, ЗЕМЛЕ, КОЛЯДА ІДЕ...

**Радуйся земле, коляда іде!
Святий вечір, добрий вечір!
Коляда іде, всім радість несе.
Святий вечір, добрий вечір!**

Право на радість – чи не одне із найдавніших неписаних прав людини, появилось, напевно, після того як первочоловік Адам отримав поранням землі «у поті чола» насущний хліб для його сім'ї, а первожінка Єва народила «у болях» свою перводитину. Це був початок/народження святого відношення людини до землі та святої материнської любові, бо, насправді, «святую» ціну має тільки те, що отримується «болючим трудом»!

Спостерігти, що дані відносини тайно залежать від видимих і невидимих сил Природи та задобрити їх обожнюванням і ритуальними діями в супроводі магічного впливу слова було людині тільки кроком часу. Сонце і Вода, найголовніші чинники плодючості землі, стали чи не першими Божествами, а Духи предків – посередниками між нею, людиною, і світом Богів.

Не випадково дослідники назвали найдавніші наші колядки космогонічними і теогонічними, в яких народження Землі, Сонця, Місяця і Зірок, їхнє обожнювання та допомога надана землеробу чи скотарю в отриманні повсякденного достатку стали головним змістовим меседжем: **Та й пірнули птахи у Світові Глибини,/ Та й винесли птахи Жовтий Красен-Камінь,/ Стало з того каменю Яснеє Сонце/.../Та й винесли птахи Темного Мулу,/ Стала з того Мулу Чорна Землиця,/ Та й зросли на Землі Жито й Пшениця./**

Меседж був таким сильним, що і в християнським нашаруванні, у церковних колядках створено образ взаємозв'язку Божества з святою родючістю землі: **«За тим плугом Господь ходить,/ Святий Петро поганяє,/ Мати Божа їсти носить...»**

Вшанування таких Божеств стало в плінні часу найурочистішим святом річного кола, так званий цикл зимових свят, або просто зимові свята. Починали вони з моменту зимового сонцестояння, у християнським

віруванні від Різдва Христового та закінчувалися вшануванням богині води Дани, нині Водохрещі, а тривалість їх сягає до двох тижнів. Надавалось, надається і досі, особливої важливості переходу у Новий Рік, «засівання» якого добрим словом обряду і ділом забезпечує добробут, щастя і радість протягом цілого року.

Традиції, звичаї та обрядодіяння зимових свят, колядки, щедрівки та засівання – це

одне з найяскравіших явищ стійкості нашої побутової культури, живе джерело історичності нашого роду/народу в його колисковому просторі.

«Коляда» пройшла багатотисячний вік, означуючи в українській міфології Богиню Неба, дружину Сонця, матір Дажбога, величальну пісню, ватагу колядників, винагороду

за колядування та саме свято. Затрималась тому, що тісно пов'язана з основними засадами життя-буття людини: правди, порядку, працелюбності, етико-морального ставлення до ближнього.

Як вшанували негостинці зимові свята нинішнього року, 2020/2021?

В умовах пандемії нового коронавірусу, який змінив у значній мірі довгосталі правила життя-буття людини, наслідування традицій, звичаїв та обрядодіянь у культурному прояві народностей зазнало різних обмежень та спрощених форм. Але, згідно з глибокою мудрістю відомого народного вислову «У кожному злі зароджується зернина добра і обернено...», не так все погано було у нашому домі!...

У нашій громаді, наприклад, якщо не відбулися традиційні фестивалі колядок та обрядодіянь у приміщеннях культурних домів Негостини та Балківців, де переповнені зали ставали магічним місцем і моментом різдвяних свят, де громада місцевості, разом з виконавцями на сцені, ставала святим колом Коляди, то вся оця урочистість розсіялась всім селом по родинках, тобто, повернулась до її первинного значення.

У кожній хаті-сім'ї, де ялинка з прикрасами і подарунками та 12 пісних страв були невід'ємними атрибутами, святковий настрій набирал глибокої інтенсивності, бо, хоч не хоч, пригадується як то відбувались минулі

свята, старші оживляють давні обрядодіяння, вже призабуті в певній мірі, пояснюють таємни деяких ритуалів, знання та особливі уміння усопших членів родини, сміховинні пригоди тощо. Все це значно подіяло, вважаю, не користь єдності сім'ї.

Якщо менше дітей несли коляду від хати до хати, проте більше колядувалось у кожному домі, у колі сім'ї після Святої вечері.

Хоч адміністративні установи не були гасдами десятків ватаг колядників та обрядових колективів, проте останні, названі «Коза» та «Ведмідь», принаймні 5-6 груп, возвеличили свята та повіншували селом гоподарів з святками та переходом до нового року.

Якщо у школах учні разом з викладачами не окрасили кожний клас притаманними святковими оздобами – ялинкою, гірляндами, світельцями – не колядували від класу до класу, як це відбувалось вже традиційно, то святковий настрій, коляду та віншування понесли малими групами до домів учителів/професорів, де емоції з обох сторін були значно сильніші.

Закінчились зимові свята, у нас за новим стилем 7 січня Водохрещами та вшануванням Св. Івана-Хрестителя. Поєднання Світла/Вогню з Водою, тобто освячення води символізує поєднання запліднюючої сили Світла з відтворюючою силою Води, символізує очищення духовне/душевне і тілесне людини, готової прийняти новий річний цикл життя-буття у злагоді та любові до ближнього, на підставі правди і порядку у взаєминах з всіма складниками Всесвіту. У Негостині ця урочистість відбулась відповідно!

Здається, що сила «забороненого плоду» спрацьовує плідно не тільки на рівні дитячого віку, якщо людина насправді спізнає добро і зло та бажатиме добра! Створилась, в умо-

вах «зла», нагода пригадати і переконатись, що Зимові Свята і Великдень є суто родинні свята, на радість родини-роду-народу, з'єднаного **магічним колом богині Коляди...**

**А ви, газди гонорові,
Щоб були усі здорові,
Щоб у вашій оселі
Були всі веселі
У Новому Році
І на кожному кроці!
На щастя Вам, на здоров'я, на радість і
Божу благодать!**

Євсебій ФРАСИНЮК
Фото автора

ЯСЬКА ФІЛІЯ ВІДЗНАЧИЛА РІЗДВО ХРИСТОВЕ

Святвечір завжди ми намагалися провести по-нашому, по-українськи, в рідній сім'ї, серед своїх близьких. Для нас – це разом з членами нашої громади. На Святий вечір вся родина має бути вдома, по традиції, в цей день в жодному разі не треба сваритися, навіть з давніми ворогами бажано помиритися. І цього року нам вдалося зберегти традицію та зустрітися в приміщенні нашої філії з нагоди найвеличнішого свята року. Багато наших членів, присутніх на заході, народившись в українській сім'ї, ще з дитинства відчували чарівну красу зимових свят у рідному селі, яку тепер ми старалися створити для них. І це, на нашу думку, в деякій мірі вдалося. Позаду залишається багато невідомого, незрозумілого: чому КОВІД 19, чому зараз так багато людей страждають, з чого все почалося. Хто винен у цій трагедії? На багато з цих запитань ми знаходимо відповідь у Святому письмі – Біблії, яка стверджує: хто має вуха нехай слухає та розуміє. Переоцінено абсолютно все. Найбільша цінність життя – це саме життя – можливість дихати, жити, бачити, любити, допомогати і т.д.

Як би складно комусь не здавалось перебувати в карантині, знаємо, що є випадки, коли підступний вірус практично декому не залишив жодного шансу. У таких випадках кожен думає: коли би не був я у даному випадку. Тому закликаю вас – бережімо себе, своїх рідних та близьких, але не забуваймо про бідних, бездомних тощо.

Цього року, через обмеження з сторони центральної та місцевої влади, внаслідок пандемії, Яська філія СУРУ організувала подію святкування Різдва за старим стилем, можна так сказати, відзначаючи, а не святкуючи, тому що ми хотіли, щоб ця акція пройшла в абсолютно інших умовах, але нинішня ситуація не дозволяє нам цього зробити. Ми хотіли мати набагато більше гостей з сторони місцевих органів, організацій та установ, з якими ми співпрацюємо, представників інших меншин, щоб могли поділитися з ними красою та багатством традицій українців, які живуть у Ясах.

Відповідно до плану культурних подій на 2021 рік, у святочно прибранім приміщенні, наша громада провела захід з нагоди святкування Різдва по старому стилю. Ми хотіли, щоб це було справжнім святом, як це було минулими роками, але дотримуючись правил, накладених владою, та враховуючи обмежений простір нашого приміщення, ми пристосувалися до умов і благополучно відсвяткували Різдво. З цієї нагоди дружини членів комітету нашої філії приготували виставку різдвяних страв, тих самих страв, які вони готували, будучи коло своєї мами багато років тому, коли ще були у селах, звідки походить наша теперішня «українська родина», яка зараз живе та працює у Ясах. Це страви, які українці, де б вони не були, на Святвечір ставлять на стіл: кутя, голубці,

український борщ, тушкована капуста, смажена та маринована риба, грибна їжа, квасоля, біб, вареники, домашній рулет, узвар

(компот із сухофруктів) тощо. Присутніх на святкуванні привітав голова Яської філії Віктор Григорчук, який пригадав про перші зустрічі етнічних українців Яс після 2008 року, які мали місце з нагоди цього великого свята.

Під час перебування у приміщенні філії наші гості, які приїжджали послідовно невеликими групами, після вимірювання температури, дезінфекції рук, заміни маски, мали можливість полюбуватися фотозвітами на святкову тематику, ознайомитись з рецептами виставленої їжі та послухати найкрасивіші українські колядки або переглянути колекцію колядок, зібрану та відредаговану для використання на рівні філії. У цей же час у нас була цікава та конструктивна дискусія з гостями щодо подій нашої філії у наступному періоді. З міркувань безпеки на цей раз наша зустріч не завершилася дружнім столом, але при від'їзді ми вручили нашим гостям замовлені індивідуальні пакети. Після спільних фотознімок учасники заходу розійшлися по домах з надією, що через рік все буде гаразд.

Отже, Святвечір – багатогранний день, переддень Різдва Христового і привід замислитися над багатьма речами. Цього дня слід не просто прибрати хату чи там приміщення й у чистоті зустріти велике свято, а й зберегти в чистоті душу, «вимести» злі помисли і жити по-новому. Так, як вимагає Всевишній.

Христос Родився! Славимо його!

ПРИМІТКА

Різдво Христове – одне з найважливіших християнських свят. 25 грудня Різдво святкувало більшість християн, церкви яких використовують загальноприйнятий григоріанський календар, також і як церковний. У більше ніж 145 країнах світу – це офіційне державне свято і одне з головних релігійних свят року. Віряни святкують народження Ісуса від Пресвятої Діви Марії Крім того, 25 грудня Різдво вшановує більша частина православних церков, яка використовує як церковний, так званий новоюліанський календар, дати якого збігаються з григоріанським. За ним церковні свята з фіксованою датою, так звані неперехідні, вшановуються в ті самі дні, що й за григоріанським календарем, але дата Великодня і пов'язаних із нею перехідних свят збігається зі святкуванням за юліанським календарем. Юліанським календарем досі ще користуються, зокрема, кілька православних і так званих давньосхідних християнських церков. Дати юліанського календаря нині «відстають» від григоріанських на 13 днів, тому для християн, які використовують юліанський календар, день Різдва, 25 грудня за його обчисленням, настане тільки 7 січня за загальноприйнятим у повсякденному житті григоріанським календарем, яке святкують послідовники Російської, Української, Сербської, Єрусалимської та Грузинської церкви.

Віктор ГРИГОРЧУК
Голова Яської філії СУРУ

Фото автора

Михайло ГАФІЯ ТРАЙСТА

Розділ третій

Наївшись та напившись, Парпанделу захотілось спати, але хіба з таким товариством заснеш? Ось зодягли його, як боярина, у шовкові штани, шовкову сорочку, наділи жупан, взули у чоботи, ще й шапку подарували і гайда, Парпанделе, весели бояр!

Скрипка сміялась, розливаючи веселу мелодію, Парпандел ледь-ледь тримався за нею:

Оженився пелехатий
Та взяв кострюбату,
Ой не вміли газдувати
Запалили хату!

– От, тото, йо! – розсміялись бояри.

Ой дивиса, дівчінонько, який я
файненький,
Маю носик, як цибулю, але вус
чорненький.
Ой прийшов я до Аннички так, як до
газдині,
Она мене управила спати межи свині...

– Но, тото є!
– Гарно мовить!
– Мудрий кочовик!

Хвалили бояри Парпандела, а той вихилявся за смичком, підстрибував та підтупував коли правою, коли лівою ногою.

Ой скрипочки із липочки, струни з
рядевниці,
Як заграю коло стола, чути до полиці.
Пекла коржі коло межі, один загнітився,
Який єм сам, такую взяв, ніч не
помилився...

– Майстер!
– Вміє душу розвеселити!
– Ого, вміє!
– Бігме вміє!
– Ще й як!

Сідай, тату, на лопату, мамо, на коцюбу,
Тато: гей, ча! Мама: вішта! Поїдем до шлюбу!
А муй тато решітник, на решеті грає,
А мама са так упила – лиш носом киває.
Чи я тобі не казала, Пияку, покайся!
Лиши погар та півдець, за літру хапайся!

Коли побачив Парпандел, що розвеселив боярів, вихилив три чарки сивухи – одну за одною і взявся боярам співати пісень до пиття:

ВЛАД ДРАКУЛЯ ВОДЕ ТА ХОРОБРІ КОЧОВИКИ

Погарчику кришталевий,
іму тя за ушко,
та з ким би тя поклонити,
Здоров, файна душко!

Ой здоров, каже здоров,
як са, мила, маєш,
чи ти, мила, не бануєш,
што мене лишаєш?

– Здоров!
– Щастя!
– Будьмо!
– За вас! – цоркали та випивали один за іншого бояри.

Розцвіла ружа трояка...

Протягнув Парпандел, а за ним усе боярство:

– ... ужа трояка-а-а...

А далі заграє до танцю, і почали всі бояри танцювати, аж палац тремтів, і так танцювали, поки не втомились, і попадали зморені на лави.

Якраз, коли Парпандел подумав, що відпочине, одна з панночок запитала його чи не знає, якусь сумну баладу про кохання.

Як же йому не знати? Знає і про Піпереша Петрю, і про Фета Фрумосула, і про Аргіра та Іляну Косинзяну, і про...

– Про Аргіра та Іляну Косинзяну, попросила його дівчина, якої обличчя не міг побачити, бо якось ховала від нього.

І почав Парпандел баладу про Аргіра та Іляну Косинзяну, як той шукав її довгий час, і день і ніч, не їв, не пив, не спав, а весь час її шукав, і думав покінчити життя самогубством, аніж без Іляни Косинзяни повернутись додому. Але коли хотів покінчити з життям, появляється Ерміна, наймудріша Фея, яка заохочує його шукати свою кохану Іляну Косинзяну далі. Наче пробудившись зі сну, Аргір вирушає далі, а коли хоче підніматись на високу гору, зустрічає дивну істоту – велетня з єдиним оком посеред лоба, якого звали Циклопом.

Але що це? Парпандел завмирає, скрипка затихає і падає на підлогу, а він, наче зачарований, дивиться на ту, яка просила його сумну баладу заспівати. Дівчина виходить, а він біжить за нею, але де поділась? В котру з кімнат зайшла? Хто її бачив? Ніхто! Наче і не було її.

– Може, вагається це тільки так, у моїй уяві? – питається переляканий Парпандел.

Зіставшись без музики, бояри почали розмовляти про різні справи.

– Ви чули, що робить Влад Дракуля Воде з кочовиками? – запитав Флореску от Верікані.

– Стромить їх на палю?! – запитав старий боярин.

– Ні, тільки боярів.

– А кочовиків?

– Ого, кочовики тепер стали боярами! – відповів Флореску.

– Неможливо!

– Як це, так?

– Та так! Озброїв їх від ніг до голови, дбає про них – годує, поїть, землею обіцяв обдарувати, де б вони собі державу підняли...

– Державу?! Кочовики?! – дивувались бояри.

– Кочовицьку державу?!

– Так, Велику Кочовиколандію!

– Хто таке чує?

– Не чули, то слухайте, ще не таке почуєте!

– Свят, свят, єси ти, Господи! – хрестились бояри.

– Ну, і де він ту землю обіцяв їм дати?

– Та кажуть, що десь тут поблизу – від Корбів до Чорного Замку.

– І навіщо їм землі, кочовики не землероби.

– Збожеволів воєвода!

– Ет, не збожеволів, а насміхається над ними.

– Певна річ!

– А я думаю, що ні не збожеволів, ні не насміхається, – почував бороду Флореску от Верікані.

– Тоді що задумав?

– Воде Влад Дракуля вцілів двох зайців відразу: а саме кочовиків багато – військо велике – господар сильний, а по-друге, заставить їх жити по-господарськи, а не бродити світом, без кола та двора.

– Та воно, добре, але хто зна чи вийде? Кочовики – кочовий народ, на одному місці довго не встоять, – сказав котрийсь з боярів.

«Ще з дитинства чуєм нашу рідну мову ...»

Рідна мова це божий дар, душевна скарбниця, яка передається із покоління в покоління. Рідні слова сповнені любов'ю, ніжністю, бо це слова матері, батьків, дідусів, в яких влиті любов, тепло, лагідність, життєві корисні поради, найкращі спогади дитинства...

Рідна мова засвоюється ще з раннього дитинства, коли дитина сприймає світ за допомогою своїх рідних, а все те глибоко закарбовується у куточку душі та протягом часу впливає на серце людини.

Повернувшись у минулі роки, я пригадую випадок, про який розкажу й моїм учням.

Після грудневої революції, коли меншинам далися офіційні права щодо свого рідного, якось хор нашої Негостинської школи під керівництвом знаменитого диригента Валеріяна Яноша /нехай буде йому вічна й світла пам'ять/ завітав до Бухареста на культурну подію. У нашому репертуарі була відома пісня на слова Сидіра Воробкевича «Мова рідна», а під час її виконання я, учениця п'ятого класу, побачила сльози на очах присутніх у залі... Це мене здивувало, тому що на той час я не могла зрозуміти, що це були сльози радості, хвилювання від почутого рідного слова... Це сльози людей, які довгий час не мали можливості відкрито помилуватися рідною мовою.

Тепер тяжко уявити, що хтось нам може заборонити спілкуватися своїм рідним словом... Все залежить від батьків та дітей, які вирішують продовжувати вивчати та спілкуватися рідною українською мовою, чи навпаки, байдужливо ставитися до цієї мови.

9 листопада затверджено як День української мови. На цей святковий день учні п'ятого класу під моїм керівництвом приготували гарну виставу, присвячену рідній українській мові: вірші, пісні та інсценізації про долю української мови. Вони розказували, як дівчина-українка мандрує світом шукати свій народ, який всюди порозкиданий. Вона, по-перше, потрапляє в Америку, де бачить золоті бані церкви, але там панує англійська мова. Коли з радістю повертається до української хати, там польська мова виганяє її. Те саме відбувається і на Московщині... Засмучена, що всі її відрікаються, рідна мова йде в садок у холодочок й засинає. До неї наближаються анголята, які обіцяють повести мову до українських дітей, у яких добрі й щирі серця – приймуть рідну мову... Щойно дівчина-українка прибуджується, а коло неї гурт дітей у вишиванках, які бажають відродити рідну мову та доказати її красу всьому світу...

Завершилася наша вистава словами-сподіваннями, які пролунали із уст учнів балківської школи: «Ми свято віримо в те, що не зміліє ріка нашої мови ніколи, слово рідне заграє новими гранями краси та довершеності.»

Через пандемічні умови ми змушені були провести подію онлайн, але радість учнів, гарно одягнених в народних костюмах, їхній виступ дають мені надію що «наша мова світанкова буде жити завжди».

Анка МАЙДАНЮК-ШТЮБІАНУ
Фото авторки

МІЙ СУСІД

У п'ятій хаті від мене, з правого боку, живе пан Михайло Волощук, котрого знають всі справедливі українці. Бог його обдарував багатьма талантами. Він поет, у своїх віршах оспівує любов до природи, любов до матері, до друзів і до нашого великого Кобзаря Т.Г. Шевченка. Потім одні свої вірші кладе на музику і вокальні гуртки їх співають. Знає грати на музичних інструментах: акордеоні, мандоліні ітд. Завершує свій талант малюванням, Він обдарований художник. У нього дома можна побачити велику експозицію картин, не знаєш на що дивитися. Всі прекрасні, і нема двох однакових. Там можна побачити різні пейзажі, дитинство, давні хати десь у лісі, у горах.

Пан Михайло Волощук мій сусід і ми часто балакаємо про нашу рідну мову, про українську пресу, про наше село, про гарні часи, котрі минули і назад не вертаються. Пан Михайло Волощук був колись керівником українських вокальних гуртків «Негостинські квіти» /самі дівчата/, потім керував гуртком «Негостинські півонії» /самі хлопці/, і був перший керівник українського вокального гуртка «Негостинські голоси» /дівчата і хлопці/. Завжди ходив на різні фестивалі, на конкурси і забирав премії.

Український вокальний гурток «Негостинські голоси» існує й тепер під іншим керівництвом, але перший його диригент був пан Михайло Волощук. Ми, всі члени гуртка, хочемо подякувати йому за його працю, за його талант, тому що він подарував нам багато українських пісень. Бажаємо багато літ прожити у здоров'ї і радості. Він народився місяця січня, коли були крепкі зими. Йому виповнилося 87, але не виглядає на свої роки. Я щиро вітаю його з Днем народження і бажаю здоров'я, щастя, мирного неба, благополуччя та всього світлого у житті. Нехай завжди супроводжують його життя віра, надія і любов.

Я була в нього дома і бачила його експозицію, де «забула» свої очі і зняла кілька картин, щоб побачили і наші читачі, яка краса у пана Михайла Волощука.

«На многая літ!»

Феліція ГРИГОРАШ
Фото авторки

Мікроісторія як доступний, значимий і незамінний метод пізнання нашої минувшини

(на прикладі статті Івана Одовічука «Учіться!»)

В цьому дописі хочу звернути увагу шановного товариства на порівняно простий для непрофесійних дослідників, максимально наближений до першоджерела, досить інформативний і максимально доступний для усвідомлення нефахівцями напрям історіографії – мікроісторію. Як часто буває, в нового напрямку наразі кілька альтернативних назв, кожна з яких віддзеркалює певний його аспект: історична локалістика, локальна історія, історична етнографія, краєзнавство, мікроісторія. Наразі «всезнаюча» Вікіпедія (український сегмент) дає наступне визначення: «Мікроісторія – антропологічно орієнтований експериментальний напрям історіографії, що виник наприкінці 70-х років 20-го століття як реакція на кризу старої моделі соціальної історії, що ґрунтувалася на дослідженні структур "довгої тривалості", глобальних трансформацій і оперувала переважно серійними джерелами». Також в цій статті наголошується: «Зміни зазнав і спосіб комунікації з читачем, перед яким демонструється сам процес творення історіографічного наративу [інтерпретація певного аспекту світу з певної позиції]. Предметом оповіді стають дослідницькі процедури, процес формування гіпотез, верифікаційні техніки, сумніви автора, констатація відсутності джерел тощо».

Пропонована мною в якості ілюстрації вищенаведених тверджень публікація мого дідуся Івана Одовічука «Учіться!» обрана не випадково. Як на мене, вона цілком відповідає сучасним вимогам до мікроісторичних джерел, зокрема належить перу безпосереднього учасника подій (тобто має елементи інтерв'ювання). Наведена стаття написана в Сиготі Марамороському, на той час повітовому центрі Мараморощини в Румунії, відомим тоді в краї адвокатом, фактично провідником українців у Мараморощині. Активне фахове і громадське спілкування з населенням дозволяє автору робити й принципові узагальнення з піднятих питань. Обговорюваний допис – це практично історична ілюстрація, в якій на цілком конкретному прикладі яскраво віддзеркалюються загальновідомі професійним історикам, культурологам і соціологам тогочасні проблеми українського населення Романської Мараморощини: економічний занепад краю, бідність, безробіття, малограмотність або цілковита безграмотність (як на рідній, так і на державній в той час мові), соціальне і національне безправ'я, лихварство, корумпованість влади, хабарництво в урядових структурах, брак своїх кадрів, втрата або відсутність традицій самоорганізації і захисту своїх інтересів, брак або відсутність україномовної преси і літератури, масове зловживання алкоголем, висока поширеність тютюнопаління. Між іншим, не можна стверджувати, що сьогодні вони подолані остаточно по обидва береги Тиси, особливо дві останні. Між іншим, питання зловживання алкоголем населенням Мараморощини у свята Іван Ілліч Одовічук висвітлював в окремій статті подібного до обговорюваної стилі «Коляда і колядники» (тижневик «Самостійність», число 51-52 (88-89)40 за 22.12.1935, сторінка 7). Для тих, кому перелічені мною вище проблеми українського населення Сигітщини міжвоєнного періоду здаються перебільшеними, наведу резюме до серії дописів щодо краю авторитетного тогочасного автора: «Мараморощина є країною загальної нужди, країною, де визискування, голод і духовна темнота бушують повною силою. Мараморощина

жадає хліба, освіти й правди» (В. Абрамюк. Мармороські українці. Чернівці, газета «Час», числа з 18 по 25 листопада 1933 року).

Тобто наведену для ілюстрації статтю за сучасними мірками слід обґрунтовано вважати цінним мікроісторичним джерелом. При цьому слід наголосити, що сучасні мікроісторичні студії (про це переконливо пишуть автори профільних статей), мають на меті не просте накопичення і каталогування історичних фактів чи цікавого оповідання про минуле окремої території цілісності. Кваліфіковані і сумлінні автори передусім шукають відповідь на питання «чому?», щоб мати змогу збагнути історичні події чи процеси у їх винятковості та зрозуміти специфіку локальної культурної спадщини разом із її етнокультурним багатством. Взагалі мікроісторія намагається, наскільки це можливо, дослідити буденність, тобто змінити точку зору на минуле. Вона фокусується на дослідженнях глобальних загальноісторичних процесів у мікроконтексті. Таким чином, мікроісторія стає знаряддям боротьби із деперсоналізацією та дегуманізацією світової історії, які несе за собою класична подієва та процесуальна історія.

Ще на одну особливість сучасних мікроісторичних пошуків хочу звернути увагу — вони, як і інші методи вивчення історичних подій і процесів, практично завжди мають багато перехресних зв'язків з іншими джерелами і дослідженнями цього плану. Зокрема обговорюваний допис спонукає до пошуків в фондах Державного архіву Закарпатської області, де зберігаються матеріали суду Мараморош-Сиготської округи з 1856 до 1942 року, результатів судового процесу по справі потерпілої від зухвалого шахрайства Бежери Марії з Репедя. Тільки після їх опрацювання обговорюваний випадок матиме логічне завершення.

Насамкінець закликаю читачів не бути ледачими до письмових спогадів і опрацювання наявних в родинних і корпоративних зібраннях матеріалів. Пропоную в рамках пропонованої теми активно ділитися своїми спогадами, міркуваннями, відомостями тощо. Це той випадок, коли окремі біографічні відомості, фактологічні дані, спогади, роздуми тощо міститимуть у собі сутність відповідного часу і відобразять такі непрості історичні реалії.

Учіться!

«Учітеся, брати мої, думайте, читайте» — завзиває нас пророк України, Тарас Шевченко.

На горілку, на тютюн та інші непотрібні річи, що нищать наше здоров'я, ми знаходимо гріш, лише на книжку, на часопис не маємо лишнього гроша. Ба навіть і тоді, як нам їх дасться безплатно, ми за лінівці, щоб прочитати. Наш селянин воліє стояти в неділю чи свято на вулиці й говорити нісенітниці, чи підпирати одвірки в корчмі, чим мав би читати добру книжку. Лишіть горілку, лишіть тютюн, що затроюють Вашу душу й тіло, а за той гріш купуйте книжки, передплачуйте часописи, а поліпшите свою гірку долю й приготуйте Вашим діточкам світлу майбутність.

Послухайте випадок вдови Бежера Марії з Репедя й побачите куди доводить наших людей незнання.

В 1928 р. позичив її чоловік в Фріда Менделя з Поєні де суб Мунте 3500 л., а потім ще 2500 л., разом 6000 левів. Порозумілися вони, щоб, доки не виплатить довгу, дати жидові в заліз 2 голди землі. Чоловік не вмів читати-писати й не знає, що секретар, також жид, зробив замість залогового контракту продажі на цілий маєток Бежери, що виносить 50 голдів. Свідків не було, а секретар каже, що він так написав, як казав Бежера. На підставі цього контракту, по смерті чоловіка, жид переводить всю землю на своє ім'я й жадає від вдови окрім цього 26.000 левів грішми, попри того, що вона по смерті чоловіка сплатила йому цілий довг. Землею хіснувала далі вдова й, коли цього року скосила овес і сіно й склала в копи, жид пішов з жандармами й забрав цілу її працю так, що тепер, коли зима перед дверми, вона зісталася з чотирма дітьми гола й голодна, бо хто знає, коли то скінчиться процес, що тепер пічнеться з жидом.

Таких випадків маємо по кілька в кожному українському селі. Батьківська земля переходить у чужі руки, а діти наші голодні й голі у злиднях ходити будуть по чужих роботах, нарікаючи на долю й проклинаючи своїх батьків, що не дали їм просвіти.

**Іван ОДОВІЧУК, СІГЕТ.
(Чернівці (тоді Румунія),
тижневик «Самостійність», число
40 (77) за 6.10.1935, сторінка 3)**

Додаткова інформація до статті Івана Одовічука «Учіться!»

Українською мовою наведені в статті назви населених пунктів передаються так: Поєні де суб Мунте – Руська Поляна, Репедя – Кривий. Ці села в тій частині Мараморощини, яка відійшла до Румунії внаслідок розпаду Австро-Угорщини (тоді 3/5 цієї території отримала Чехословаччина, а 2/5 (включно з Сиготом) – Румунія. Перепис населення Румунії 1930 року підтвердив високу національну свідомість українців Мараморощини. За переписом 1930 року в селі Руська Поляна проживало 5644 мешканців, з яких 4748 українців, 726 євреїв, 97 румунів, 36 угорців, 15 німців та 22 особи інших національностей, а в селі Кривий з 1743 мешканців 1489 були українцями, 220 євреями, 22 румунами, 11 угорцями, 1 інших національностей (тижневик «Самостійність», число 6 за 4.02.1934, сторінка 3, стаття «Українці в Марамороші»). В центрі краю місті Сигіт з 25158 жителів 10075 були євреями, 8026 румунами, 5457 угорцями, 1259 українцями, 161 німцями та 180 належали до інших національностей. При цьому слід зауважити, що перепис 1930 року був далеко не об'єктивним і його результати різко відрізнялися від перепису 1910 року на тих самих територіях. Зокрема, за даними Греко-католицького єпископату в Бая-Маре 1934 року на території Мараморощини мешкало 30794 українців (тижневик «Самостійність», число 12 за 18.03.1934, сторінка 5, стаття «Українці на румунських Закарпаттях»), а за «офіційними» даними влади – лише 19293.

**Ярослав ОДОВІЧУК.
Спеціально для часопису
«Український вісник».**

Кожного року 9 листопада в Румунії відзначають День української мови. Свято започатковано 2018 року, коли за ініціативою депутата Миколи Мирослава Петрецького, голови Союзу українців Румунії, 4 липня 2018 року Палата Депутатів оголосила 9 листопада Днем української мови в Румунії. На відміну від попередніх двох років, коли культурні заходи, присвячені цьому святу, організовувались за участю великої кількості українців, у 2020 році через викликану новим коронавірусом пандемію День української мови був проведений зокрема у режимі онлайн. Сатумарська філія СУР у партнерстві з школою імені Геллерта Шандора села Мікули провела з нагоди Дня української мови конкурс малюнків, віршів та пісень для учнів та дошкільнят.

Конкурс відбувся дистанційно в режимі онлайн, а церемонія нагородження учасників відбулася 9 листопада 2020 року з дотриманням всіх вказівок влади. У конкурсі взяли участь 80 дітей, які проявили талант та любов до рідної української мови, яку вони успадкували від своїх батьків та дідусів.

Нагороди вручили члени Комітету Сатумарської філії СУР Ірина Люба Горват та Василь Бучута, а також члени спеціальної комісії, до складу якої ввійшли директор школи Мікули Чобо Добос, керівник вокального гурту «Мікулянка» Лоредана Морар, вчительки Адріана Бежера Горват та Джорджіана Бугало. Діти були дуже раді подарункам від Союзу Українців Румунії. Ця подія ще раз засвідчила той факт, що діти, батьки та дідуси поважають, люблять, зберігають та пишуться рідною мовою, яка є найціннішим скарбом кожного народу.

Ірина-Люба ГОРВАТ

Фото авторки

САТУМАРСЬКА ФІЛІЯ СУР ВІДЗНАЧИЛА ДЕНЬ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ

ДІТЯЧІ СТОРІНКИ

ДІТИ – ЦЕ НАША ГОРДІСТЬ І МАЙБУТНЄ

З нагоди зимових свят Союз Українців Румунії з 14 по 23 грудня подарував подарунки приблизно 8000 учням, які вивчають рідну українську мову, а також дошкільнятам, винагороджуючи їх за здобуті шкільні та позашкільні результати та за участь у різних заходах, проведених СУРом протягом року.

Цього року в контексті пандемії коронавірусу, заходи з нагоди Різдвяних свят були проведені, зокрема, в режимі онлайн викладачами української мови разом зі учнями, в партнерстві з повітовими філіями СУРУ. Подарунки були вручені членами комітетів СУРУ в кожному повіті з дотриманням правил фізичної дистанції.

Союз українців Румунії дякує дітям, вчителям та всім тим, хто цінує рідну мову, зберігає та продовжує українські традиції та звичаї. Нехай Новий рік принесе вам міцного здоров'я, радості та здійснення всіх мрій!

Милосердний котик

В одному із куточків нашої землі стоїть невеличкий православний жіночий монастир. Навколо шумлять ліси, зеленіють пасовиська або жовтіють пшеничні поля, а в монастирі черниці моляться – зранку, ввечері і вночі. А між молитвою вони працюють і в келіях, і в саду, і на полях.

У монастирі є кози, корови, кури, пес і коти. Звірі живуть тихо і дружно, тільки пес гавкає, бо це його обов'язок. Одні черниці співають в храмі під час богослужіння, а потім займаються працею в монастирі: шиють, прибирають, печуть просфори, вишивають. А одна із сестер монастиря займається коровами, курми і собакою. Це її робота, помонастирськи – послух; вона любить своїх тварин, і вони знають це і люблять її.

Одного разу на монастирському дворі з'явився чужий, облізлий, поранений, хворий котик. Ніхто не

знав, звідки він і де жив раніше. Побачивши котика, собака загавкав і замахав хвостом. Коти вигнули спину і відвернулися. Коза тупнула ногою. Корови продовжували жувати свою жуйку. Одна лише сестра, яка доглядала за коровами, взяла його у свою кімнату – келію, напоїла теплим молочком і стала лікувати.

Котик лежав у теплі на м'якій хусточці, зализуючи свої рани, ледь чутно муркотів, ніби наспівуючи собі пісеньку.

Через тиждень-другий він видужав, почав гратися з папірцями на підлозі келії і раптом зник. Сестра-черниця навіть засумувала. Проте пройшло ще два дні, і котик повернувся до неї, ведучи за собою двох інших нещасних хворих котиків. Він згадав про інших бідолах і не хотів один тішитися своїм щастям.

За мотивами оповідання
Бруно Ферреро

Забавлянки

Куй, куй, чобіток,
Подай, бабо, молоток.
Не подаси молотка,
Не підкую чобітка,
Молоток срібленький,
Чобіток золотенький.

Ладунки, ладусі!
А де були?
У бабусі.
А що їли?
Кашку.
А що пили?
Бражку.
А що на закуску?
Хліб та капустку.

Сорока-ворона.
Діткам кашку варила.
На припічку сиділа.
Підіть, дітки, по водицю!
І цьому дам, і цьому дам,
А цьому не дам:

Він дров не рубав,
В хату не носив, печі не топив,
Води не носив, діжі не місив,
Каші не варив, хліба не ліпив,
В піч сажав, кашу доїдав.

Їде, їде пан, пан
На конику сам, сам,
А за паном хлоп, хлоп,
На конику скок, скок.
Гоп-чук, чук-чук-чук,
Кращий хлопчик, дівчур:
І волики напасе,
І водички принесе.

Чуки-рики, півники, гайда,
Була собі дівчина-найда.
І хліб пекла, і часник товкла,
І сорочки латала,
І на хлопців моргала.
Ось така вона була.
Очі дівчинки манісіньки,
Яка ж бо ти гарнісінька:
За косою барвіночок
Ще й рука білісінька.

Різдво за старим стилем в онлайн форматі «Клубу української малечі»

Члени «Клубу української малечі», який діє в рамках Клузької філії Союзу українців Румунії, зустріли й відсвяткували Різдво за старим стилем в онлайн форматі.

З ініціативи Людмили Дорош зустріч відбулася на третій день Різдва, 09.01.2021, коли всі присутні висловили радість нової зустрічі в Новому році через теплі та щирі побажання та виконанням українських колядок.

Дотепер кожна зустріч дітей була проведена таким чином, щоб максимізувати їх творчий, ігровий та мовний потенціал, тож і цього

разу були творчі майстер-класи, музика, мультфільми і найголовніша складова – спілкування українською мовою. Та нехай наведені нижче фотографії скажуть самі за себе.

ДВА ВЕЛИКІ БРЕХУНИ

– Сашку, любий мій, знайомий,
Ти кожне словечко міриш,
Але, що тобі я скажу,
Може, зовсім не повіриш.

Слухай, любий, все уважно,
Я і моя жінка Анка,
Купили на місяці в німців
Найпрекраснішу ділянку.

Виорали її плугом,
Викопали вже й криницю,
І засіяли на радість
На ділянці тій пшеницю.

– І я купив там ділянку,
Приблизно триста гектарів,
Дав за них, як хочеш знати,
Один мільйон доларів.

Добираюся на місяць
Як сідаю за ракету,
Щотижня везу напитки
Й м'ясо до свого буфету.

– Я ще сил таких не маю,
Шлях мій ще не пахне медом.
Я ще йду щодня на місяць
Зиченим велосипедом.

СЕРП І МОЛОТ МАЮТЬ СИЛУ

Дід мав вишні на городі,
Дуже гарно зародили.
Від плодів згинались гілки,
Серцю радість приносили.

Дід радів, але раз вранці,
Як ще дерева дримали,
Дід побачив, що ворони
З них буйний врожай збирали.

Дід все думав, що робити?
Треба видумати оруду,
До жердини прив'язати,
Щоб прогнати ту паскуду...

Серп і молот знайшов дід мій
І підняв їх на жердину,

Аж здивував дід цим ділом,
Балківці і Негостину.

Як ворони те уздріли,
Цю «опуду» не злюбили
І до діда більш по вишні
Від страху вже не ходили.

МОЖНА НАЗВАТИ ДРУГОМ?

– Поясни мені сьогодні,
Ми ж обидва з Придністров'я.
Чом мене ще не питався
Як годиться, про здоров'я?

Але в кожний день питаєш
Коло хвіртки і в кошарі,
Де тримаю в своїм домі
Ліри, євро і долари?

АЖ З ПАРИЖУ ВЗЯВ ЖІНКУ

– Чув, ти жінку взяв з Парижу,
Як з нею тобі ведеться,
Скажи, друже, вірну правду,
Хто з вас плаче, хто сміється?

– Ніхто з нас таке не діє,
Так що, друже, не журися.
Але я одне бажаю,
З нею скоро розійтися.

Це диктатор, не дружина,
Кладе сорочки мочити,
Потім мене заставляє
Полокати їх, сушити...

До роботи заставляє,
Аж піт капає з чола,
А вона така весела –
Каже – дурня я знайшла.

ЧАРІВНИЙ ЛІКОТЬ

Де б не йшов я в світі цьому
На бал чи хрестини,
Завжди відчуваю лікоть
Своїх дружини...

НЕ ВДАЛОСЬ

Мудрий Зуб пішов на рибу,
Щоб сім'ю задовольнити,
Рибка вийшла і сказала:
– Дурню, хочеш мене ймити?

Я всім риbam розповіла,
Що на березі Підщєпа
Прийшов риби наловити.
Та невдаха він, дурепа.

ЗАЙДІМ ДО МИРОНА

– Зайдім до Мирона, Туню,
Побалакаймо в теплі,
Пригадаєм дні щасливі,
Коли були молоді...

– Не піду, хоч би горіло,
Чуй, не зайду ні на мить,
Лиш тоді йду до Мирона,
Як горілку він варить.

СВАРНЯ З СУСІДОМ

– Дядьку Митре, як ви скоро
Стали старим дідом,
Тому чом ви сваритесь
Щоднини з сусідом?

– Сварюсь, бо сусід безглуздий
Нерви мої крає,
Він щодня на мою бабу,
Ласо зазирає.

У ТЕАТРІ

– Твоя жінка сночі сіла
Сіла біля Катрі
І розкашлялася дуже –
А це у театрі.

– Вона кашляє і в церкві,
Отake заводить,
Робить це, як в новім платті
Між люди виходить...

Михайло ВОЛОЩУК

E-mail: ukrainskyi.visnyk@gmail.com

ЗАСТЕРЕЖЕННЯ

- * За достовірність фактів, цитат, власних імен та інших відомостей відповідають автори підписаних матеріалів.
- * Редакція може не поділяти точки зору авторів.
- * Надіслані до редакції матеріали не повертаються.
- * Редакція залишає за собою право скорочувати і редагувати надіслані матеріали, не порушуючи їхнього основного змісту.

УКРАЇНСЬКИЙ ВІСНИК UKRAINSKYI VISNYK

Шеф-редактор
МИХАЙЛО МИХАЙЛЮК
Редактор – Тереза ШЕНДРОЮ
Техноредагування і комп'ютерний набір: Тереза Шендрою
Редакція: Радуга Попеску № 15, Бухарест
Телефони: 0212220755; 0212220737; 0212220748; 0212220724
Друкарня RCR PRINT, Бухарест, Румунія
ISSN 1223-1614
Redacția: Radu Popescu Nr. 15, Sector 1, București, România